

1 Wędrówki ulicami wileńskimi: Rotund — postać barwna i ciekawa

kurierwilenski.lt/2014/10/03/wedrowki-ulicami-wilenskimi-rotund-postac-barwna-i-ciekawa/

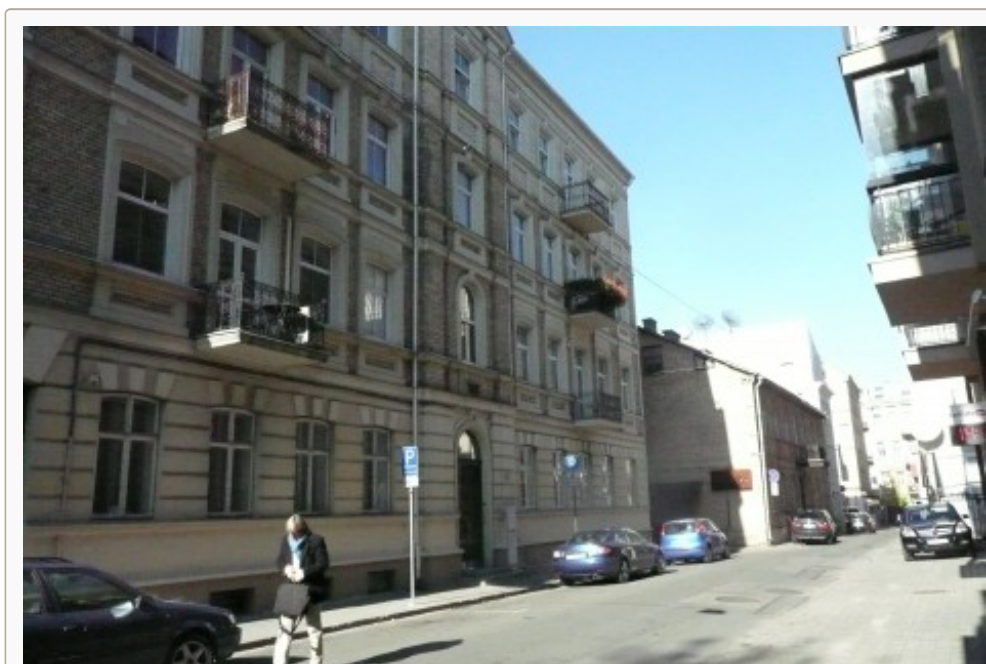
Autor: [Justyna Giedrojc](#)

3 października 2014

-
-
-
- Tweet
- Like

Jego właściwe nazwisko brzmiało Augustyn Mielecki, Mielecki. Z powodu budowy ciała nazwano go Rotundem (łac. rotundus — okrągły) i właśnie pod tym nazwiskiem jest znany i przeszedł do historii.

W Wilnie jego imię upamiętnia krótka (zaledwie 150 metrów) uliczka w

Ulica Augustyna Rotunda jest zadbana i elegancka Fot. Justyna Giedrojc

samym centrum miasta – A. Rotundo. Biegnie od al. Giedymina do ul. Jakuba Jasińskiego. Nosi imię Augustyna Rotunda (lit. – Rotundusa) od 1940 roku. Tak się złożyło, że jego wszechstronne zainteresowania znalazły tu swego rodzaju odzwierciedlenie. W pobliżu znajduje się gmach Sejmu LR. Na rogu z aleją Giedymina mieści się księgarnia wydawnictwa Vaga.

Jest to najstarsze litewskie wydawnictwo literatury pięknej założone w 1945 roku. Są tu biura adwokackie, kancelaria notarialna, galeria sztuki, pracownia jubilerska. Mieszczą się tu także sklepy, kawiarnie, hotel. Jedna jej strona zabudowana wiekowymi kamienicami, druga nowoczesnymi domami mieszkalnymi. Uliczka jest zadbana i elegancka. Postać Augustyna Rotunda jest niezwykle ciekawa i barwna.

Był pisarzem, tłumaczem, rymotwórcą, historykiem, publicystą, prawnikiem. Pochodził ze stanu mieszczańskiego. Urodził się ok. 1520 roku Wieluniu, na terenie Wielkopolski. Uczył się w Poznaniu. Studiował w Wittenberdze, Padwie, Ferrarze. Zdobył na tych uczelniach głęboką wiedzę z zakresu

filozofii, historii, prawa. W roku 1551 przybył z Krakowa do Wilna. Był sekretarzem kancelarii królów Zygmunta Starego i Zygmunta Augusta, wójtem miasta Wilna. Zajmował się pisarstwem politycznym i historią Litwy. Znany jest również jako poeta. Zasłynął jako sumienny i zdolny urzędnik, owocnie współpracował z wojewodą wileńskim — Mikołajem Radziwiłłem Czarnym.

Był bardzo bliski luteranizmu, potem został gorliwym katolikiem. Przyczynił się do nawrócenia Jerzego Radziwiłła oraz Mikołaja Krzysztofa Radziwiłła Sierotki na katolicyzm. Rotund ożenił się z siostrą biskupa wileńskiego Waleriana Protasewicza. Współpracował z nim przy organizacji kolegium jezuickiego w Wilnie, któremu Stefan Batory nadał w 1578 roku prawa uniwersytetu.

Reklama

W antologii literatury o Litwie pt. „Litwo, nasza matko miła” (Wilno, 1996 r.) jest zamieszczony fragment napisanej po polsku książki „Rozmowy Polaka z Litwinem”. Jedni uważają, że jest to utwór anonimowy, jednak badacze są zdania, że jego autorem jest właśnie Augustyn Rotund. W dziele tym (1564 r.) mówi się o jednakowym pochodzeniu wszystkich narodów, wszystkich ludzi, a wolność państwa oraz jednostki przekłada się ponad wszystkie skarby świata. Rotund podkreśla poczucie godności u plemion litewskich, mówi o tym, że tylko członek wolnego narodu może żyć w przeczystej jasności, twierdzi, że zniewolenie Litwinów byłoby dyshonorem również dla Polaków.

Niejednokrotnie w różny sposób zabiegał Rotund o lepsze traktowanie zarówno mieszczan jak i włościan. Taka postawa gospodarza miasta w dobie rządów szlacheckich była wybitnie postępową i wywierała pozytywny wpływ na sytuację mieszkańców miasta i wsi. Oprócz „Rozmów Polaka z Litwinem” Rotund z polecenia króla Zygmunta Augusta napisał historię Litwy „Cronica seu Historia Lithuaniae”(1551 , jednakże rękopis przewieziony do Petersburga zaginął.

Na język łaciński przełożył II Statut Litewski, udostępniając w ten sposób dla innych narodów ten kodeks praw. Do tekstu tłumaczenia dołączył napisany przez siebie „Zarys dziejów książąt litewskich” („Epitome principum Lituaniae”), w którym zwięźle przedstawił legendę o rzymskim pochodzeniu Litwinów, wiążąc z nią genealogię wielkich książąt litewskich. Około 1576 r. stwierdził, że obecnie język litewski pozostał tylko u wieśniaków. Był członkiem komisji opracowującej III Statut. Co ciekawe, zabiegał o to, żeby łacinę uznać na Litwie jako język państwowy.

Gościnnie dom wileński Rotunda był otwarty dla przedstawicieli różnych wyznań, tu odbywały się dysputy teologiczne. M. in. przyjaźnił się z protestantem Andrzejem Wolanem (jego imieniem nazwana jest jedna z malowniczych uliczek Starówki), z Piotrem Skargą, Walerianem Protasewiczem, Piotrem Roizjuszem. W domu Rotunda spotykali się uczeni, artyści, magnaci, kupcy.

Augustyn Rotund ogromnie kochał Wilno, w którym spędził ponad 30 lat życia. Dzięki jego staraniom miasto rozbudowywało się i rozkwitało. Niestety, najazdy wrogów i liczne pożary niszczyły ten trud. Wilno jednak za każdym razem odradzało się. Jego wieloletni wójt zmarł tu 20 marca 1582 r., prawdopodobnie został pochowany w kościele św. św. Janów.

Podobne artykuły:

- [Wędrowniki ulicami wileńskimi: Andrzej Wolan, humanista z...](#)
- [Rok Kristijonasa Donelaitisa](#)
- [Wędrowniki ulicami wileńskimi: Jak Mickiewicz wygonił Zana](#)
- [Herb i władze Wilna w XVI-XVII w. \(2\)](#)
- [Wędrowniki ulicami wileńskimi: Sierakowski — promienna...](#)

Zobacz więcej z tej kategorii

Ukraińcy wybrali parlament

„Zgoda” wpisała barwną kartę do swego życiorysu!

Sukces Małgorzaty Kurmin w konkursie „Miss po 50ce”

Życie teatrów wileńskich: Litewski Teatr Narodowy Opery i Baletu

Samo „przepraszam” porozumienia nie zastąpi

